

Projekt Provjera točnosti informacija o zdravlju (NPOO C1.1.1.R6-12)

Projektni newsletter br. 12 (veljača 2025.)

Projekta naziva *Provjera točnosti informacija o zdravlju pod palicom Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu* želi doprinijeti rješavanju problema dezinformacija u javnom prostoru iz područja zdravlja. Naime, medijski prostor i društvene mreže ispunjene su ogromnom količinom informacija o zdravlju zbog čega je Svjetska zdravstvena organizacija 2020. godine, uz pandemiju, proglasila i infodemiju. Kroz suradnju nositelja projekta s partnerima (KBC Split, MedILS i Hrvatska udruga sveučilišnih žena), projekt će doprinijeti jačanju kapaciteta postojećih provjeravatelja informacija o zdravlju, unaprjeđenja postojećih procesa provjere točnosti informacija o zdravlju te poticanju kritičkog mišljenja. Projekt je započeo u rujnu 2023. godine i traje do veljače 2025. godine.

Ovaj dokument predstavlja kratki *newsletter* za sve zainteresirane pojedince kako bi proširili vijest o projektnim aktivnostima i povećali utjecaj projekta.

Okrugli stol - Okrugli stol_Dr. Google – ima li licencu

Na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu 5. veljače 2025. održan je okrugli stol "Dr. Google – ima li licencu?", koji je potaknuo interes stručnjaka i javnosti. U sklopu rasprave, sudionici su analizirali izazove infodemije i rasprostranjenost dezinformacija o zdravlju na internetu.

Dr. sc. Tina Poklepović Peričić i drugi stručnjaci podijelili su savjete o prepoznavanju pouzdanih izvora te upozorili na opasnosti oslanjanja na nepouzdanu zdravstvenu informaciju. Posebno su se obratili pacijentima i svima koji žele kritički pristupiti informacijama na internetu.

Na Filozofskom fakultetu održan Okrugli stol na temu dezinformacije o zdravlju

Filozofski fakultet u Splitu je 25. veljače 2025. bio domaćin okrugloga stola pod nazivom „Dezinformacije u zdravstvu: prepoznavanje, prevencija i suzbijanje“ s ciljem podizanja svijesti o nepouzdanim informacijama o zdravlju, poticanje dijaloga, razmjena iskustava i pronalaženja načina kako odgovoriti na izazove informacijske preopterećenosti kojom su svi izloženi. Raspravu je moderirao doc. dr. sc. Ivan Buljan s Filozofskog fakulteta u Splitu, a moderiranju Okruglog stola pridružila se i predsjednica Hrvatske udruge sveučilišnih žena prof.dr.sc. Snježana Mardešić.

Panelistice okrugloga stola bile su članice projektnoga tima, dr. sc. Danira Matijaca i doc. dr. sc. Tina Poklepović Peričić s Medicinskog fakulteta u Splitu. Okrugli stol je okupio studente psihologije i sociologije i njihove nastavnike, a glavne teme rasprave bile su fenomeni dezinformacija i misinformacija u javnom prostoru.

Kampanja “Zdravlje - istine i mitovi” - online radionica za osnovne i srednje škole

U sklopu kampanje "Zdravlje – istine i mitovi", uspješno je provedena online radionica namijenjena učenicima osnovnih i srednjih škola. Cilj radionice bio je educirati mlade o važnosti kritičkog promišljanja pri pretraživanju zdravstvenih informacija na internetu te im pomoći u prepoznavanju pouzdanih izvora.

Kroz interaktivne primjere i praktične savjete, sudionici su naučili kako razlikovati provjerene činjenice od dezinformacija, s posebnim naglaskom na lažne zdravstvene tvrdnje koje se često šire društvenim mrežama. Ova radionica dio je šire inicijative Provjera točnosti informacija o zdravlju, koja promiče medijsku i zdravstvenu pismenost

među mladima. Veliki odaziv i aktivno sudjelovanje učenika pokazali su potrebu za nastavkom ovakvih edukativnih aktivnosti.

Nacionalna platforma "Točno tako" - <https://www.tocnotako.hr/clanci-search?Tema=zdravlje>

Središnja nacionalna platforma Točno Tako uvrstila je našu MedLitmus platformu na popis Neovisnih provjeravatelja točnosti informacija! Kao rezultat toga, Točno Tako sada objavljuje naše tekstove koji opovrgavaju netočne zdravstvene tvrdnje iz komentara na društvenim mrežama. Ovo priznanje dodatno potvrđuje važnost MedLitmusa u borbi protiv dezinformacija i širenju pouzdanih, znanstveno utemeljenih informacija o zdravlju.

Iz svijeta znanosti: Opadanje kose nakon cijepljenja

Opadanje kose nakon cijepljenja rijetko je prijavljena nuspojava, no zabilježeni su slučajevi alopecije areate nakon cijepljenja protiv COVID-19. Alopecija areata je autoimuni poremećaj koji dovodi do gubitka kose. Studija objavljena u European Journal of Medical Research izvijestila je o slučajevima razvoja ili recidiva alopecije areate nakon cijepljenja protiv COVID-19, pri čemu je većina slučajeva zabilježena unutar mjesec dana nakon prve doze. Iako ovi slučajevi sugeriraju moguću povezanost, incidencija je niska, a uzročna veza nije definitivno utvrđena. Druga studija u Journal of the American Academy of Dermatology također je zabilježila rijetke slučajeve opadanja kose nakon rutinskih cijepljenja, sugerirajući da više patofizioloških mehanizama može biti odgovorno. Potrebna su daljnja istraživanja kako bi se utvrdila stvarna učestalost i mehanizmi ove pojave.

Ured za provjeru točnosti informacija o zdravlju je dio Centru za medicinu utemeljenu na dokazima.

U radu Centra sudjeluju znanstvenici i nastavnici s Katedre istraživanja u biomedicini i zdravstvu, Katedre za medicinsku humanistiku i Hrvatskog Cochranea, uz kontinuiranu suradnju s Odjelom za znanstveni rad KBC-a Split i MEFST-ovim Uredom za znanost.